

Koncepter – inspiration fra andre kommuner

1. Kaffe med en byrådspolitiker/bookingsystem

Kaffe med en beslutningstager er et tiltag, hvor man som borger har mulighed for at få en snak med f.eks. borgmesteren eller en udvalgsformand på tomandshånd om, hvad der er aktuelt for en. Der afsættes som udgangspunkt 10-15 min. pr. fremmødte borger, og det vil foregå månedligt – eksempelvis hver 3. tirsdag i måneden. Dørene åbnes i tidsrummet kl. 15.30 - 18.00. Der skal ikke bestilles tid, man kommer ind i den rækkefølge, man er mødt op.

Alternativt kan der også etableres et generelt booking-system, hvorigennem man som borger har mulighed for at booke møde med en byrådspolitiker. Som udgangspunkt kan alle temaer drøftes på mødet - identiske sager kan dog afvises, hvis de betragtes som afsluttede – det vil være udvalgsformanden på området, som vurderer dette. Der afsættes 15 min. pr. samtale.

Fordele: I udgangspunktet er der minimale omkostninger forbundet med initiativet, og det synliggør den "lette" adgang til politikerne.

Ulemper: Forudsætter, at byrådspolitikerne har mulighed for at passe det ind i deres kalender. Der er risiko for, at initiativet ikke opnår tilstrækkelig opmærksomhed og kun tiltrækker personer, som allerede er politisk engagerede. Erfaringerne fra nabokommuner synes dog at tale imod dette. Vejle Kommune har taget skridtet videre, og inddrager to personer fra forvaltningen ved hvert arrangement for at sikre, at de inputs der kommer bliver bragt videre.

Der er gode erfaringer med et bookingsystem fra bl.a. Odense Kommune, hvor opbakningen til og brugen heraf har været positiv. Dog har de interesserede odenseanere selv skulle sørge for faciliteter og et minimum antal deltagere førend borgmesteren ville møde op – hvilket har lettet arbejdsbyrden omkring konceptet for administrationen.

2. Borgerbudgettering

Ved borgerbudgetter er det borgerne, der bestemmer, hvordan en andel af kommunens midler skal bruges. Der afsættes et beløb på budgettet fx til et lokalområde. Borgerne kommer selv med idéer til projekter eller aktiviteter, de ønsker gennemført, og prioriterer derefter ved simpel afstemning blandt alle berørte borgere, hvilke projekter der skal gennemføres. Kommunens rolle er at facilitere og understøtte en god beslutningsproces for borgerne uden at påvirke resultatet. Metoden kan bidrage til at skabe øget demokratisk deltagelse og større gennemsigtighed i brugen af offentlige midler. Beløbsstørrelser kan være afgørende for, hvor attraktivt borgerne synes det er at engagere sig. I forbindelse med afstemningerne er det afgørende, at man når bredt ud, så resultatet er repræsentativt.

Fordele: Styrker ejerskabet til lokalsamfundet samt engagementet for lokalpolitiske opgaver. Sikrer en højere grad af medindflydelse for borgerne og dermed legitimiteten af beslutningerne, hvilket også kan bidrage med en positiv brandingværdi for kommunen som helhed.

Ulemper: Borgerbudgettering er administrativt tungt og kræver meget af administrationen. Samlet set er det et ressourcetungt initiativ. Erfaringer fra bl.a. Aarhus Kommune viser, at borgerbudgettering kan generere en u hensigtsmæssig konkurrence mellem de forskellige lokalbyer/områder i "kampen" om at få tildelt pengene. Dette kan imødegås ved administrativt afgrænse, hvilket område initiativet skal vedrøre. Faaborg-Midtfyn Kommune har så gode erfaringer med borgerbudgettering, at det er blevet gjort til et fast tiltag i det overordnede budget.

3. Borgertopmøde

Et borgertopmøde adskiller sig fra mere klassiske borgermøder ved at borgerne får den samme information som politikerne – dvs. materiale udarbejdet af fagfolk/eksperter – og deltagerne diskuterer derefter de forskellige emner.

Borgerne inddeles i mindre grupper, hvor de diskuterer et givent emne og efter hver diskussion (af ca. 30 min. varighed) udarbejdes et løsningsforslag. Herefter afgiver borgerne deres stemme til de indkomne forslag

vedr. et aktuelt emne. Denne fremgangsmåde gentages, indtil alle forberedte emner er diskuteret. Ved mødets afslutning stemmes der om en endelig prioritering af alle diskuterede emner og dagen evalueres.

Fordele: Metoden skaber gode forudsætninger for en bredere deltagelse og dermed en styrket borgerinddragelse. Det åbner op for, at borgerne inddrages meget tidligt i en given beslutningsproces. Ydermere har initiativet en forholdsvis kort tidsramme, og kan derfor stables på benene og afholdes relativt hurtigt.

Ulemper: Trods den relativt korte tidsramme er et sådan arrangement stadigvæk administrativt tungt og kræver en del af administrationen. Man risikerer kun at tiltrække personer, der allerede er politisk aktive. Erfaringer fra bl.a. Tommerup, Kalundborg og Billund Kommuner viser dog stor interesse/deltagelse samt at initiativet generelt genererer brugbare inputs til politikerne.

4. Borgerjury

En borgerjury består af en gruppe borgere, som får udleveret materiale om et givent emne, og de får mulighed for at sparre med eksperter på området. Materialet og svar på spørgsmål drøftes blandt juryens deltagere, hvorefter de stemmer om et resultat. Der udarbejdes en rapport, som præsenteres for politikere på en konference, hvor der kommenteres på juryens standpunkter. Der afsættes typisk 5 dage til borgerjurydage, og forløbet afsluttes med en konference.

En borgerjury består som udgangspunkt af op til 25 borgere, der så vidt muligt skal være repræsentative for befolkningen. På baggrund af indkomne tilmeldinger sammensættes juryen så repræsentativt som muligt. Det vil aldrig være den samme jury, da der samles en ny jury hver gang man skal bruge en.

Fordele: Initiativet skaber en stærk og engageret borgerinddragelse med mulighed for en dybdegående og langvarig interaktion med de pågældende borgere. Initiativet giver samtidig mulighed for, at eksperter kan få indblik i borgernes holdninger til det pågældende emne. Således skaber øvelsen altså et gensidigt indblik i holdninger mellem fagforvaltningen og den almene borger. Dynamikken i selve forløbet med deltagerne var meget positiv.

Ulemper: Et sådant initiativ vil kræve mange ressourcer. Da der er tale om et flerdagesarrangement vil faciliteringen af et sådant initiativ forudsætte en betragtelig koordinering for alle involverede parter. Samtidigt må det bemærkes, at juryens holdninger (nok) ikke kan anses som repræsentative grundet det relativt lave antal deltagere.

Erfaringer fra bl.a. Aarhus Kommune viser, at arrangementet er ressourcetungt, især i opstartsfasen af faciliteringsprocessen og blev yderligere fordyret pga. behov for en ekstern konsulent – dog med forventning om, at evt. fremtidige arrangementer vil være knap så dyre, jf. erfaringer opnået fra første afholdelse.

5. Borgerdrevne forslag

Et initiativ hvor en given borger får mulighed for at indsamle et forudbestemt antal støttende underskrifter – enten digitalt eller fysisk – for et konkret forslag inden for et givet tidsrum, hvorefter byrådet er forpligtet til at behandle forslaget.

Der synes ikke at være konsensus omkring tærskelværdien for, hvor mange underskrifter der er påkrævet på tværs af landets kommuner. Middelfart Kommune fastsætter tærskelværdien ud fra hvad et mandat i byrådet ”koster” opgjort rent stemmemæssigt i den pågældende valgperiode.

Fordele: Initiativet giver borgerne mulighed for - af egen drift - at få behandlet et konkret forslag af byrådet. Det kan dermed bidrage til at reducere afstanden mellem borgere og beslutningstagere, og styrke borgerdeltagelsen.

Ulemper: Erfaringerne fra Ringsted Kommune viser, at borgerne kan misforstå konceptet, og reagerer negativt, hvis deres forslag forkastes. Det bemærkes, at meget få kommuner er lykkedes med at få tilstrækkelig opbakning til borgerdrevne forslag, hvorfor ganske få forslag faktisk når til byrådet.

Initiativet forudsætter etablering af en digital portal, og administration af denne. Erfaringer fra Middelfart Kommune viser, at dette kan være ressourcetungt.

6. Anden form for online borgerinddragelse - Citizenlab

Citizenlab giver borgerne mulighed for at bidrage til aktuelle projekter af afgrænset karakter (f.eks. inden for en § 17, stk. 4 opgave) via digital kontakt i et lukket onlineforum. Furesø har som den eneste danske kommune taget konceptet til sig i 2017, og har tilpasset konceptet til deres organisering og videreudviklet det i tråd med deres løbende projekter. Konkret fungerer konceptet sådan, at selvom borgerne ikke har mulighed for at deltage fysisk i borgermøder, så har de via dette tiltag stadig mulighed for at deltage hjemmefra, og på den måde stadig få indflydelse på udviklingen. Platformen bygger på, at borgerne kan komme med egne ideer til forskellige emner og projekter. Herefter kan man drøfte dem digitalt og give udtryk for om ideen er god eller dårlig.

Fordele: Gode forudsætninger for at nå ud til flere borgere, da konceptet har en høj grad af brugervenlighed og let adgang. Giver mulighed for at inddrage borgere meget tidligt i konkrete kommunale projekter.

Ulemper: Kræver indkøb af licens, som kan vise sig at være omkostningsfuld, og der er meget begrænsede erfaringer/undersøgelser omkring konceptet i Danmark. Konceptet er dog mere udbredt i England.